

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
AKADEMINĖS ETIKOS IR PROCEDŪRŲ KONTROLIERIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL PRIĖMIMO Į VILNIAUS UNIVERSITETO ANTROSIOS PAKOPOS
PSICHOLOGIJOS STUDIJAS TVARKOS**

2016 m. lapkričio 29 d. Nr. SP-26

Vilnius

Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius (toliau – Kontrolierius), vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 18 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. XI-1583 „Dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos įsteigimo ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“ patvirtintų Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų (toliau – Nuostatai) 13 punkto 1 papunkčiu, ir išnagrinėjęs Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) 2016 m. rugsėjo 19 d. gautą A. A. (toliau – pareiškėjas¹) skundą dėl papildomų balų skyrimo, priimant į Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto (toliau – VU FsF) antrosios pakopos (magistrantūros) studijų programą „Klinikinė psichologija“,

n u s t a t ė:

Pareiškėjas skunde nurodė, kad stojant į VU FsF antrosios pakopos (magistrantūros) studijų programą „Klinikinė psichologija“, konkursinis balas sudarytas pagal formulę:

„0,4D + 0,4SD + 0,2VS + P

D baigiamojo darbo ar/ir baigiamojo egzamino pažymys (pažymių vidurkis), ar baigiamųjų egzaminų pažymių vidurkis

SD studijų programos dalykų (arba keletų jų) aritmetinis vidurkis

VS diplomo priedėlio (priedo) pažymių, išskyrus baigiamojo darbo ar/ir baigiamojo (-ųjų) egzamino (-ų) pažymį, svertinis vidurkis

P papildomi balai (į studijų programas „Klinikinė psichologija“, „Organizacinė psichologija“, „Teisės psichologija“, „Sveikatos psichologija“, „Edukacinė ir vaiko psichologija“: pridedami 2 papildomi balai už išklaustą ne mažesnę kaip 10 kreditų apimties studijų dalyką „Psichologijos tyrimo metodai“).

¹ Kontrolieriaus sprendimo tekste „pareiškėjas“ apibendrintai, nesiejant su pareiškėjo lytimi, vadinamas vyriškosios giminės daiktavardžiu.

Pareiškėjas nurodė, kad „papildomus balus gauti gali tik Vilniaus universiteto studentai. Kitų Lietuvos universitetų studentai šansų tam neturi“.

Skunde prašoma „ištirti konkursinio balo sandaros pagrįstumą ir teisingumą, stojant į Vilniaus universiteto II-osios pakopos studijų „Klinikinės psichologijos“ programą“.

2016 m. rugsėjo 27 d. (rašto Nr. S-326) Kontrolierius kreipėsi į Vilniaus universitetą (toliau – VU), prašydamas pateikti „1) konkursinio balo sandarą stojant į Vilniaus universiteto II-osios pakopos studijų „Klinikinės psichologijos“ programą; 2) psichologijos bakalauro programos dalykų ir jų kreditų sąrašą“.

Kontrolierius, atsižvelgdamas į tai, kad pareiškėjas skunde nurodė, jog „šansų gauti neturi nei VDU, nei LSMU psichologijos bakalauro absolventai, kadangi šių universitetų programose „Psichologijos tyrimo metodams“ skirta mažiau nei 10 kreditų“, 2016 m. rugsėjo 27 d. (rašto Nr. S-327) kreipėsi į Vytauto Didžiojo universitetą (toliau – VDU) ir Lietuvos sveikatos mokslų universitetą (toliau – LSMU), prašydamas pateikti „psichologijos bakalauro programos dalykų ir jų kreditų sąrašą“.

2016 m. rugsėjo 28 d. (rašto Nr. G-477) VDU Tarnybai pateikė psichologijos bakalauro studijų programos dalykų ir jų kreditų sąrašą, kuriame nurodyta, kad dalykas „Psichologijos tyrimų metodai“ įvertintas 6 kreditais.

2016 m. rugsėjo 30 d. (rašto Nr. G-486) iš LSMU gautas Sveikatos psichologijos bakalauro studijų programos dalykų ir jų kreditų sąrašas, kuriame dalykas „Psichologijos tyrimų metodai“ nėra nurodytas.

2016 m. spalio 5 d. (rašto Nr. G-490) VU nurodė konkursinio balo sandarą ir pateikė Psichologijos studijų programos planą, kuriame nurodytas studijų dalykas „Psichologijos tyrimo metodai“ yra įvertintas 10 kreditų.

2016 m. spalio 10 d. (rašto Nr. S-340) Kontrolierius kreipėsi į VDU, prašydamas „pateikti dalyko „Psichologijos tyrimų metodai“ aprašą ir nurodyti jo kreditų apskaičiavimo tvarką“.

2016 m. spalio 11 d. (rašto Nr. G-494) VDU pateikė atsakymą ir atsiuntė psichologijos bakalauro programos „Psichologijos tyrimų metodų“ dalyko aprašą.

2016 m. spalio 10 d. (rašto Nr. S-345) Kontrolierius kreipėsi į VU, prašydamas „1) nurodyti Psichologijos studijų dalyko „Psichologijos tyrimo metodai“ kreditų sudarymą reglamentuojantį teisės aktą; 2) pateikti konkursinį balą ir papildomų balų skyrimą reglamentuojantį teisės aktą (stojantiesiems į antrosios pakopos „Klinikinė psichologija“ studijų programą); 3) nurodyti argumentus, kuriais yra grindžiamas studijų dalyko „Psichologijos tyrimo metodai“, kaip kriterijaus stojant į antrosios pakopos studijų programas „Klinikinė psichologija“, „Organizacinė psichologija“, „Teisės psichologija“, „Sveikatos psichologija“, „Edukacinė ir vaiko psichologija“ išskirtinumas; nurodyti, kodėl papildomi balai stojant į antrosios pakopos studijų programas „Klinikinė psichologija“, „Organizacinė psichologija“, „Teisės psichologija“, „Sveikatos psichologija“, „Edukacinė ir vaiko psichologija“ yra skiriami tik už Vilniaus universitete išdėstytą dalyką „Psichologijos tyrimo metodai“.

2016 m. spalio 19 d. (rašto Nr. G-508) VU pateikė atsakymą, kuriame nurodė, kad „psichologijos krypties studijų programos sudaromos vadovaujantis 2015 m. rugpjūčio 27 d. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministrės įsakymu Nr. V-923 patvirtintu „Psichologijos studijų krypties aprašu“. <...> Stojančių į antrosios pakopos studijų programą „Klinikinė psichologija“ konkursinio balo ir papildomų balų skyrimą reglamentuoja 2016 m. gegužės 16 d. studijų prorektorės įsakymu Nr. R-217 patvirtinti teisės aktai <...> antros pakopos psichologijos

krypties studijų programose daug dėmesio skiriama tyrimų metodams ir metodologijai. Taip pat paminėtina ir tai, kad Vilniaus universiteto antros pakopos psichologijos krypties studijų programose mokslinių tyrimų metodologijos žinios yra išskiriamos kaip svarbi kompetencija, kurią turi įgyti antros pakopos absolventai. Taigi, asmenims, pirmos pakopos psichologijos studijų programose išklausiems ne mažiau kaip 10 kreditų studijų dalyką „Psichologijos tyrimo metodai“, skiriami papildomi balai. <...> Pažymime, kad laikantis priėmimo taisyklėse nurodytų sąlygų, visiems stojusiems į psichologijos krypties antros pakopos studijų programas, pateikusiems pažymą dėl papildomų balų gavimo, nepaisant kuriame universitete minėtas kursas buvo išklaudytas, buvo skiriami papildomi balai“ (pabraukta mūsų). Prie rašto pridėta konkursinio balo sandara stojantiejiems į antrosios pakopos ir laipsnio nesuteikiančias (pedagogikos) studijas ir pažymių, reikalingų stojant į tam tikras antrosios pakopos ir laipsnio nesuteikiančias (pedagogikos) studijų programas 2016 metais, aprašas.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad galimybė ne VU studentui išklaudyti 10 kreditų studijų dalyką „Psichologijos tyrimo metodai“ VU vidaus teisės aktuose nėra numatyta.

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo (toliau – Įstatymas) 3 straipsnio 2 punkto 7 papunktis nustato, kad studijos yra grindžiamos „aukštųjų mokyklų ir studentų sąžiningos konkurencijos“ principu.

Tarnybos nuostatų 13 punkto 1 papunktis nustato, kad Kontrolierius, vykdydamas jam pavestus uždavinius, „nagrinėja pareiškėjų skundus ir savo iniciatyva atlieka tyrimus dėl fizinių ir juridinių asmenų veiksmų (veikimo ar neveikimo), kuriais pažeidžiama arba įtariama, kad gali būti pažeista, akademinė etika ir procedūros, pirmiausia akademinio sąžiningumo, akademinės laisvės, mokslo darbų vertinimo nešališkumo, lygių teisių dalyvauti konkursuose, etiško tarpusavio santykių principai“ (pabraukta mūsų).

Kontrolierius, suprasdamas žinių ir studijų kokybės svarbą, pažymi, kad stojančiųjų į antrosios pakopos studijų programą „Klinikinė psichologija“ vertinimas pagal dalyko „Psichologijos tyrimo metodai“ kreditų apimtį, neatsižvelgiant į minėto dalyko vertinimo rezultatą (balą), yra ydingas.

Išanalizavus ir įvertinus teisinį reguliavimą ir išdėstytas faktines aplinkybes, darytina išvada, kad stojantieji į VU FsF antrosios pakopos studijų programas „Klinikinė psichologija“, „Organizacinė psichologija“, „Teisės psichologija“, „Sveikatos psichologija“ ir „Edukacinė ir vaiko psichologija“, papildomus 2 balus gali gauti tik išklause ne mažesnės kaip 10 kreditų apimties studijų dalyką „Psichologijos tyrimo metodai“. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad VDU psichologijos programoje yra studijų dalykas „Psichologijos tyrimų metodai“, tačiau jis įvertintas 6 kreditais, LSMU studijų dalyko tokiu ar panašiu pavadinimu nėra, o VU psichologijos programos apraše „Psichologijos tyrimo metodai“ įvertintas 10 kreditu.

Šiuo atveju, stojantieji į VU FsF minėtas antrosios pakopos studijų programas papildomus 2 balus gali gauti išskirtinai tik VU studentai, kuriems taikomos nelygios, t. y. palankesnės stojimo sąlygos VDU ir LSMU studentų atžvilgiu.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad tokia VU nustatyta priėmimo į antrosios pakopos studijų programas „Klinikinė psichologija“, „Organizacinė psichologija“, „Teisės psichologija“, „Sveikatos psichologija“ ir „Edukacinė ir vaiko psichologija“ tvarka, pridedant 2 papildomus balus už išklaudytą ne mažesnės kaip 10 kreditų apimties studijų dalyką „Psichologijos tyrimo metodai“, kuris dėstomas tik VU FsF ir yra įvertintas 10 kreditu,

prieštarauja Įstatymo 3 straipsnio 2 punkto 7 papunktyje įtvirtintam aukštųjų mokyklų ir studentų sąžiningos konkurencijos principui ir lygių teisių dalyvauti konkursuose principui, kurio įgyvendinimą, vadovaudamasis Nuostatų 13 punkto 1 papunkčiu, turi užtikrinti Kontrolierius.

Kontrolierius, įvertinęs pareiškėjo, VU, VDU ir LSMU pateiktą informaciją bei ją patvirtinančius dokumentus ir teisinį reglamentavimą, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 18 straipsnio 12 dalies 1 punktu:

n u s p r e n d ė:

Informuoti Vilniaus universitetą, Vytauto Didžiojo universitetą, Lietuvos sveikatos mokslų universitetą ir Švietimo ir mokslo ministeriją apie Kontrolieriaus sprendimą.

Kontrolieriaus sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius

Vigilijus Sadauskas